

Broj/Broj: 03/2-50-1-8-25/10
Sarajevo/Sarajevo, 18. 1. 2010.godine

IZVJEŠTAJ

o radu Zajedničke komisije za nadzor nad radom

Obavještajno-sigurnosne agencije BiH u 2009. godini

I. Uvodne napomene

Nadležnosti Zajedničke komisije za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH (u daljnjem tekstu: Komisija) utvrđene su odredbama Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH, Zakona o zaštiti tajnih podataka i poslovnica oba doma Parlamentarne skupštine BiH.

U izvještajnom periodu Komisija je svoju aktivnost usmjerila na ispunjavanje zakonom utvrđenih nadležnosti.

Osim navedenih zakona, poslovnika i Plana rada za 2009. godinu koji su bili osnova za njen rad, Komisija je imala u vidu i principe EU definirane odredbama Evropske sigurnosne politike (ESDP) i zajedničke vanjske i sigurnosne politike (CFSP) kao i standardima NATO-a koje Bosna i Hercegovina treba da ispuni na putu euroatlantskih integracija, a naročito u pogledu demokratske kontrole nad obavještajno-sigurnosnim sektorom. Također, u izvještajnom periodu Komisija je imala u vidu i obaveze koje proističu iz sporazuma koje Bosna i Hercegovina potpisala ili im pristupila.

Tokom izvještajnog perioda Komisija je svoje aktivnosti nastojala usaglasiti sa zakonom utvrđenim odgovornostima. S tim u vezi, Komisija je u svom radu posebnu pažnju obratila na:

a) zakonitost rada Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, posjetom njenim organizacionim cjelinama, neposrednim uvidom u dokumentaciju, te na osnovu predstavljeni i žalbi koje su joj dostavljane,

b) svoje obaveze, prije svega, u legislativnom pogledu s ciljem ostvarivanja zakonom utvrđenih nadležnosti.

U tom smislu s punim pravom može se reći da je izgradila svoj način rada, samostalno preduzimajući inicijative za realizaciju njenih nadležnosti.

Posebno treba istaći da su delegacije Komisije, prilikom posjeta drugim državama i njihovim institucijama, državu Bosnu i Hercegovinu predstavljale respektabilno, izražavajući njenu opredijeljenost za ulazak u Evropsku uniju i članstvo u NATO-u.

Članom 19. stav 1. Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH utvrđeno je da Komisija godišnje održava najmanje dvije sjednice.

U 2009. godini Komisija je održala deset sjednica. Sjednicama Komisije prisustvovala je većina članova. Aktivnim učešćem članova i davanjem odgovarajućih prijedloga i sugestija Komisija je većinu odluka, stavova i zaključaka donosila jednoglasno. Ukupno je razmatrano 79 tačaka dnevnog reda.

Na 33. sjednici Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, održanoj 23. 7. 2009., za člana Komisije imenovan je Božo Ljubić umjesto Rude Vidovića, koji je imenovan za ministra komunikacija i prometa BiH.

U skladu s navedenim, Komisija je u 2009. godini realizirala sljedeće aktivnosti:

II. Aktivnosti Komisije

a) Zakonodavne aktivnosti

Kako je već u prethodnom izvještajnom periodu za 2008. godinu istaknuto, Komisija je bila ovlaštena predlagati Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH i Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti tajnih podataka.

Parlamentarna skupština BiH donijela je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti tajnih podataka koji su objavljeni u "Službenom glasniku BiH", broj 12/09. Imajući u vidu da je Parlamentarna skupština BiH navedene zakona usvojila bez ijednog amandmana, Komisija ističe da je dobro i cjelovito pripremila navedene izmjene prijedloga zakona.

b) Razmatranje materijala koji proističu iz zakonom utvrđenih nadležnosti

U skladu s obavezama koje proističu iz odredbi Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH i Zakona o zaštiti tajnih podataka, Komisija je razmatrala:

- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH i Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti tajnih podataka. U skladu s odredbama poslovnika oba doma Parlamentarne skupštine BiH, Komisija je domovima podnijela izvještaj o navedenim prijedlozima zakona;

- Izvještaj Ministarstva odbrane BiH o izdatim sigurnosnim dozvolama za pristup tajnim podacima u periodu novembar – decembar 2008. godine;

- Izvještaj inspektora o osnovanim žalbama podnesenim protiv OSABiH za period od 1. 7. do 31. 12. 2008. Izvještaj je, u skladu s članom 33. stav 1. tačka 6. Zakona o OSABiH, podnio glavni inspektor. Komisija je usvojila izvještaj;

- Izvještaj o osnovanim žalbama podnesenim protiv Obavještajno-sigurnosne agencije BiH u periodu od 1.1. do 30. 6. 2009. Izvještaj je, u skladu s članom 33. stav 1. tačka 6. Zakona o OSABiH, podnio glavni inspektor. Komisija je usvojila izvještaj;

- Informaciju OSABiH o aktuelnom sigurnosnoj situaciji u BiH;

- Izvještaj Ministarstva odbrane BiH o izdatim sigurnosnim dozvolama;

- Informaciju OSABiH o pokrenutim radnim sporovima;

- Obavještajno-sigurnosna agencija BiH je, u skladu sa zaključkom Komisije, dostavila Informaciju o zaposlenim licima u Agenciji sa aspekta njihovih sigurnosnih provjera. S tim u vezi usvojen je odgovarajući zaključak;

- U skladu s članom 36. stav (4) Zakona o zaštiti tajnih podataka kojim je utvrđeno da ministar sigurnosti BiH o izdatim dozvolama za pristup tajnim podacima mjesečno, a po potrebi i češće, obavještava Komisiju, razmatrano je obavještenje Ministarstva sigurnosti BiH o izdatim sigurnosnim dozvolama. Obavještenje je primljeno k znanju;

- Izvještaj o reviziji Obavještajno-sigurnosne agencije za 2008. godinu koji je podnio Ured za reviziju institucija BiH. Komisija je usvojila ovaj izvještaj.

- Godišnji izvještaj o izvršenom operativnom i tehničkom nadzoru u oblasti zaštite tajnih podataka u 2008. godini koji je Ministarstvo sigurnosti BiH podnijelo u skladu s članom 76. stav (2) Zakona o zaštiti tajnih podataka. Izvještaj je primljen k znanju;

- Izvještaj o radu Obavještajno-sigurnosne agencije u 2008. godini. Komisija je, u skladu s članom 19. stav 4. Zakona o OSABiH, usvojila ovaj izvještaj;

- Materijal koji se odnosi na davanje saglasnosti za uvrštavanje projekata OSABiH u višegodišnja kapitalna ulaganja za period od 2010. do 2012. godine. Komisija je dala saglasnost na projekte OSABiH za navedeni period;

- Godišnju platformu o obavještajno-sigurnosnoj politici za 2009. i 2010. godinu. Članom 7. stav 1. alineja 5. Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH utvrđeno je da Predsjedništvo BiH odobrava Godišnju platformu obavještajno-sigurnosne politike, Vijeće ministara BiH je priprema a Parlamentarna skupština BiH usvaja.

Godišnja platforma je strateški planski dokumenat koji se donosi za tekuću godinu. To je osnovni dokument koji određuje pravac za izradu godišnjeg programa rada i planova za realizaciju zadataka OSABiH. Da bi OSABiH donijela navedene akte, trebalo je ovaj dokumenat u parlamentarnu proceduru dostaviti na vrijeme, a što nije učinjeno. Naime, Godišnja platforma za 2009. godinu dostavljena je sa zakašnjenjem i to u julu 2009. godine, a za 2010. godinu u novembru, što je uspjeh u odnosu na ranije dostavljanje u parlamentarnu proceduru. Komisija je ocijenila da je učinjen pomak u dostavljanju Godišnje platforme.

Komisija je istakla da je Godišnja platforma u skladu s "Dokumentom sigurnosna politika BiH" i obavezama koje BiH treba ispuniti na putu euroatlantskih integracija. Predloženo je Predstavničkom domu i Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH da usvoje godišnje platforme za 2009. i 2010. godinu.

- Prijedlog budžeta Obavještajno-sigurnosne agencije BiH za 2010. godinu koji je Komisija podržala.

- Izvještaj o radu Vijeća ministara BiH za 2008. godinu iz okvira svoje nadležnosti. Komisija je o ovom izvještaju dostavila Mišljenje Predstavničkom domu i Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH.

- Donesen je Plan rada Komisije za 2010. godinu.

- Izvještaj o radu Komisije u 2008. godini podnesen je Parlamentarnoj skupštini BiH i oba doma su ga usvojila, bez primjedbi.

c) Održavanje Prve konferencije parlamentarnih tijela za nadzor nad radom obavještajno-sigurnosnih službi u Jugoistočnoj Evropi

Prva konferencija parlamentarnih tijela za nadzor nad radom obavještajno-sigurnosnih službi u Jugoistočnoj Evropi održana je od 25. do 27. maja 2009., u zgradi Parlamentarne skupštine BiH u Sarajevu.

Konferencija je održana na inicijativu i u organizaciji Komisije, a uz finansijsku pomoć Ministarstva vanjskih poslova Kraljevine Norveške kao generalnog pokrovitelja. Značajan doprinos organizaciji Konferencije dali su i Misija OSCE-a u BiH, Štab NATO-a u BiH, Norveški institut za međunarodne odnose (NUPI) i Regionalno vijeće za saradnju (RCC) aktivno učestvujući u pripremi i realizaciji ovog skupa.

S ciljem pripreme Konferencije, Komisija je osnovala Radnu grupu u kojoj su, osim članova Komisije i Ureda sekretara, bili i predstavnici: OSABiH, OSCE-a, Jedinice za reformu obavještajnog sektora IRU-a te predstavnik Regionalnog vijeća za saradnju – RCC.

Radna grupa održala je četiri sjednice.

Osim članova Zajedničke komisije, Konferencija je okupila delegacije: Rumunije, Republike Hrvatske, Republike Srbije i Republike Makedonije. Konferenciji, iz objektivnih razloga, nisu prisustvovala delegacije: Crne Gore, Bugarske i Albanije. Na Konferenciji su učestvovali i predstavnici relevantnih državnih i entitetskih institucija u BiH, ambasadori, predstavnici međunarodne zajednice u BiH, predstavnici ambasada zemalja učesnica i predstavnici nevladinih organizacija u BiH.

Cilj Konferencije bio je stvaranje trajnog foruma regionalnog karaktera na kojem bi se raspravljalo o problemima, rješenjima i najboljim praksama iz oblasti parlamentarnog nadzora nad radom obavještajnih službi u Jugoistočnoj Evropi.

Osim izlaganja članova delegacija učesnica Konferencije, prisutni su imali priliku da čuju izlaganja i vodećih domaćih i međunarodnih stručnjaka iz oblasti rada i parlamentarnog nadzora nad radom obavještajnih službi.

Na kraju, učesnici su, razmjenom iskustava te kroz svoja zapažanja, organizaciju Konferencije ocijenili uspješnom i izrazili uvjerenje da će ona biti nastavljena i ubuduće.

Potom su usaglasili zajedničku izjavu u kojoj su pozdravili organizaciju sljedeće-druge konferencije i iskazali podršku da se ona održi iduće godine u Zagrebu, u Hrvatskoj. Ovoj konferenciji, kako je planirano, prisustvovat će i predstavnici Komisije.

Inicijativa Makedonije o osnivanju regionalnog tijela za parlamentarni nadzor nad radom obavještajno-sigurnosnih službi jednoglasno je prihvaćena i uvrštena u tekst izjave.

Uz ostalo, kroz tekst izjave izražena je puna podrška uspostavljanju i jačanju saradnje zemalja jugoistočne Evrope u oblasti parlamentarnog nadzora nad radom obavještajno-

sigurnosnih službi i naglašen značaj zaštite ljudskih prava i sloboda u radu parlamentarnih tijela za nadzor.

Nakon potpisivanja zajedničke izjave, komandant Štaba NATO-a u BiH bio je domaćin prijema povodom završetka Konferencije na kojem je u svom govoru pohvalio organizatore i još jednom istakao značaj održavanja ovog skupa za jačanje savremenog obavještajno-sigurnosnog sektora u Jugoistočnoj Evropi.

d) Izrada Prijedloga zakona o parlamentarnom nadzoru

U skladu s nadležnostima Komisije, parlamentarnom praksom zemalja članica EU te vlastitim iskustvima, Komisija je zaključila da je što prije potrebno izraditi zakon o parlamentarnom nadzoru.

Naime, odredbom člana 105. Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH utvrđeno je da je Vijeće ministara BiH dužno pripremiti i uputiti u parlamentarnu proceduru zakon o parlamentarnom nadzoru u roku od tri mjeseca nakon uspostavljanja Agencije. Imajući u vidu ovu zakonsku obavezu te činjenicu da ovaj zakon nije dostavljen u parlamentarnu proceduru, Komisija je odlučila da, u skladu s odredbama poslovnika oba doma Parlamentarne skupštine BiH, bude ovlašteni predlagač ovog zakona.

S ciljem izrade ovog zakona, Komisija je donijela Odluku o osnivanju radne grupe u kojoj su, osim članova Komisije, i predstavnici nadležnih ministarstava i agencija te predstavnici međunarodnih organizacija.

Radna grupa održala je četiri sjednice i urađen je Radni materijal zakona. Predviđeno je da se ovaj prijedlog zakona u parlamentarnu proceduru uputi u maju 2010. godine.

e) Podnesene žalbe

Komisiji su dostavljene dvije žalbe. Jedna žalba podnesena je na rješenje kojim je odbijen zahtjev za izdavanje dozvole za pristup tajnim podacima a druga iz radnopravnog statusa.

O žalbi na rješenje kojim je odbijen zahtjev za izdavanje dozvole za pristup tajnim podacima, Komisija je donijela odgovarajuće rješenje, koje je, u skladu sa Zakonom, dostavljeno nadležnim za izdavanje dozvole za pristup tajnim podacima.

O žalbi iz radnopravnog statusa Komisija je donijela odgovarajući zaključak o kojem je obaviješten podnosilac.

f) Seminari i radionice

U okviru realizacije Plana rada, u organizaciji Komisije održana su dva seminara, dvije radionice i tri javne tribine. Opredjeljenje Komisije za organiziranjem ovih skupova imalo je za cilj upoznavanje predstavnika institucija u BiH i građana s njenim radom. Također, cilj Komisije bio je da organiziranjem ovakvih skupova popularizira svoj rad u funkciji parlamentarnog nadzora nad radom OSABiH kao i rušenje barijere i nepovjerenja prema službama koje obavljaju poslove u oblastima sigurnosti.

Osim članova Komisije, na navedenim skupovima učestvovali su i predstavnici: Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH, Suda BiH, Tužilaštva BiH, Predsjedništva BiH, Ministarstva odbrane BiH, Ministarstva sigurnosti BiH, OSABiH, SIPA-e BiH, Granične policije BiH, Službe za poslove sa strancima BiH, Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova, Federalne uprave policije, Ministarstva unutrašnjih poslova RS-a, Federalnog tužilaštva BiH, predstavnici entitetskih komisija za sigurnost, predstavnici kantonalnih komisija za sigurnost, predstavnici NATO-a, Misije OSCE-a u BiH i USAID-a PSP u BiH.

- Seminar u Zenici održan je 9. i 10. marta o temi: "Saradnja Obavještajno-sigurnosne agencije BiH s institucijama u Bosni i Hercegovini".

Razmatrajući u izvještajnom periodu određene materijale (npr. dostavljanje određene dokumentacije u procesu sigurnosnih provjera i dr.) te imajući u vidu prijedloge i sugestije koji su izneseni u raspravi o tim materijalima, Komisija je zaključila da ima određenih problema u saradnji obavještajnih, sigurnosnih i pravosudnih institucija. S tim u vezi, Komisija se opredijelila za organiziranje ovog seminara s ciljem utvrđivanja problema u saradnji obavještajnih, sigurnosnih, pravosudnih i drugih institucija Bosne i Hercegovine i pronalaženja rješenja za njihovo prevazilaženje. Na seminaru su učestvovali predstavnici državnih i entitetskih institucija te Misije OSCE-a u BiH.

Cilj seminara bio je utvrđivanje eventualne slabosti i predlaganje konkretnih prijedloga za unapređenje saradnje svih institucija. Obradeno je više tema. Učesnici su se upoznali s odredbama zakona kojima se uređuje rad i saradnja OSABiH, sigurnosnih i pravosudnih institucija, pitanja ekspeditivnosti u razmjeni dokumenata, sklapanja sporazuma i memoranduma o saradnji, primjena posebnih istražnih radnji, primjena Zakona o zaštiti tajnih podataka i druga pitanja iz prakse u radu institucija. Konstatirano je da je saradnja OSABiH s institucijama BiH zadovoljavajuća, ali se mora podići na viši nivo i dalje se unapređivati. Predloženi su odgovarajući zaključci koje je Komisija usvojila.

- Seminar u Neumu održan je 28. i 29. septembra 2009., o temi "Mediji i obavještajno-sigurnosni sistem u Bosni i Hercegovini".

Seminar je održan s ciljem upoznavanja predstavnika medija i nevladinog sektora s propisima iz oblasti obavještajno-sigurnosnog sektora u Bosni i Hercegovini, razmjene iskustava, uloge medija i nevladinog sektora u demokratskom nadzoru nad sigurnosnim institucijama i uspostavljanje bolje saradnje njihovih predstavnika s Komisijom.

Mediji uz ostale institucije (zakonodavnu, izvršnu i sudsku vlast) predstavljaju značajan faktor demokratskog nadzora nad radom sigurnosnih službi. Da bi bili taj faktor, oni moraju biti i educirani o propisima kojima je oblast sigurnosti regulirana. Ovo je bila prilika da se učesnici upoznaju s propisima iz oblasti sigurnosnog sistema. Seminar je okupio više od 50 učesnika iz cijele BiH, a osim članova Komisije, seminaru su prisustvovali predstavnici: medijskih kuća, obavještajnog i sigurnosnog sektora u BiH, Misije OSCE-a u BiH, NATO-a te nevladinog sektora i profesori fakulteta.

Poslije izlaganja o temama i rasprave, predloženi su zaključci koje je Komisija usvojila.

- Radionica u Bihaću održana je 16. i 17. jula 2009. o temi: "Saradnja obavještajno-sigurnosnog sektora i pravosuđa u Bosni i Hercegovini"

Cilj radionice bio je uspostavljanje bolje saradnje između obavještajno-sigurnosnog sektora u BiH i pravosuđa u BiH.

Za vrijeme trajanja radionice obrađeno je nekoliko tema koje su se odnosile na pitanja tajnog prikupljanja i razmjene podataka, primjene posebnih istražnih radnji i postupka sigurnosnih provjera.

U završnoj raspravi učesnici su se saglasili da je održavanje ove radionice bilo opravdano. Istaknuto je da je radionica ostvarila postavljene ciljeve. Komisija je, na osnovu rasprave i prijedloga koji su dati u raspravi, donijela i odgovarajuće zaključke.

- Radionica na Kupresu održana od 9. do 11. 11. 2009. o temi: "Zaštita tajnih podataka"

Radionica je imala za cilj upoznavanje predstavnika obavještajnih, sigurnosnih, odbrambenih i drugih institucija s propisima iz oblasti zaštite tajnih podataka u Bosni i Hercegovini, EU i NATO-a, razmjena iskustava i uspostavljanje bolje saradnje njihovih predstavnika u provođenju Zakona o zaštiti tajnih podataka.

Zakonom o zaštiti tajnih podataka utvrđeno je da je Komisija nadležna "za provođenje nadzora nad primjenom Zakona o zaštiti tajnih podataka od strane institucija Bosne i Hercegovine, entitetskih i organa na ostalim nivoima državne organizacije Bosne i Hercegovine".

Komisija je, kao jedan od prioritarnih zadataka u Planu rada za 2009., utvrdila da će izvršiti analizu primjene Zakona o zaštiti tajnih podataka kao i identificirati probleme u njegovom provođenju. Komisija je svjesna činjenice da je potpuna primjena ovog zakona jedan od preduslova koje Bosna i Hercegovina treba da ispuni na svom putu ka Evropskoj uniji i NATO-u.

Da bi izvršila svoj zadatak i upoznala se s problemima provođenja Zakona o zaštiti tajnih podataka, Komisija je posjetila i određene institucije, i to: Obavještajno-sigurnosnu agenciju BiH, Ministarstvo sigurnosti BiH, te komisije entitetskih parlamenata iz oblasti sigurnosti i druge institucije.

Na osnovu razgovora s predstavnicima institucija, kao i održanih seminara u organizaciji Komisije, i drugih saznanja, zaključeno je da ima problema u provođenju Zakona o zaštiti tajnih podataka kao i u nepoznavanju njegovih odredbi. Održavanje ove radionice pokazalo se neophodnim i svrsishodnim, imajući u vidu diskusije učesnika te raspravu koja je vođena o navedenoj temi, a koje će učesnicima koristiti u njihovom daljnjem radu.

- Javne tribine održane su u Banjoj Luci 3. decembra, Zenici, 10. decembra, i u Sarajevu, 17. decembra 2009.

Cilj održavanja javnih tribina bio je da se predstavnici medija upoznaju o nadležnostima Komisije kao i o osnovnim pojmovima vezanim za rad obavještajnih službi i demokratskog nadzora nad obavještajno-sigurnosnim sektorom. Učesnici javnih tribina bili su predstavnici univerziteta u BiH, profesori i studenti pravnih fakulteta, Kriminalističkog fakulteta, fakulteta

političkih nauka, policijskih akademija u BiH, predstavnici međunarodnih organizacija, nevladinog sektora i dr.

Centar za sigurnosne studije BiH je u saradnji sa Komisijom organizirao 8. i 9. juna 2009., seminar pod nazivom: "Reforma obavještajnog sektora u Bosni i Hercegovini – pet godina nakon uspostave OSABiH". Na seminaru su učestvovali članovi Komisije.

g) Nadležnosti koje nisu realizirane

Komisija nije razmatrala određene materijale jer ih nije dostavio ovlašteni predlagač a što je, prema Zakonu o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH, bio dužan. To su:

1. Godišnji izvještaj predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH o aktivnostima Agencije za 2008. godinu,
2. Informacija predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH o zaključivanju sporazuma između Obavještajno-sigurnosne agencije BiH s agencijama stranih država i institucijama strane države i međunarodnim organizacijama u 2008 godini.

U vezi s navedenim, ističemo da je Komisija i u svom Izvještaju o radu za 2008. godinu isticala da nedostavljanje navedenih materijala utvrđenih zakonom ne bi trebalo ubuduće tolerirati.

h) Nadzor nad zakonitošću rada Obavještajno-sigurnosne agencije BiH

Članom 19. Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH utvrđeno je da Komisija provodi nadzor nad zakonitošću rada OSABiH. U skladu s navedenim zakonom, primarni zadatak Komisije su posjete njenim organizacionim cjelinama. Ovu zakonsku obavezu Komisija je ispoštovala.

Naime, u funkciji provođenja parlamentarnog nadzora, Komisija je posjetila organizacione jedinice Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, i to: sjedište u Sarajevu, Terenski centar i Centar za obuku u Banjoj Luci i Terenski ured u Brčkom. Cilj ovih posjeta bio je da se Komisija upozna s njihovim radom, organizacionom strukturom, te da sagleda stvarno stanje na terenu, kontrola rada, te pružanje pomoći rukovodstvu OSABiH da stručno i odgovorno obavlja poslove utvrđene zakonom i drugim propisima.

U provođenju parlamentarnog nadzora Komisija je tražila od OSABiH njeno izjašnjenje kada je bilo potrebno zauzeti odgovarajuće stavove o materijalima koje su Komisiji dostavljali drugi predlagači, kako bi kvalitetno i odgovorno, u skladu sa zakonom, donijela konačnu odluku.

Nadzor nad zakonitošću rada OSABiH ogledala se u tome što je njeno rukovodstvo aktivno učestvovalo u radu sjednica Komisije i s tim u vezi dalo doprinos realizaciji njenih aktivnosti utvrđenih Planom rada. Na seminare i radionice koje je organizirala Komisija pozivani su predstavnici OSABiH, čiji su predstavnici aktivno učestvovali u njihovom radu.

III. Saradnja s komisijama

Saradnja s drugim zajedničkim komisijama Parlamentarne skupštine BiH i komisijama oba doma nije u potpunosti uspostavljena. Neophodno je izgrađivati tješnju saradnju i razmjenjivati iskustva i mišljenja sa Zajedničkom komisijom za odbranu i sigurnost BiH, imajući u vidu bliskost nadležnosti ovih komisija. Na seminare i radionice koje je Komisija organizirala, kako je navedeno, pozivani su članovi Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH čiji su predstavnici učestvovali u njihovom radu.

IV. Saradnja s predsjedavajućim Vijeća ministara BiH

Imajući u vidu zakonom utvrđene nadležnosti predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH da provodi nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH i da osigurava zakonitost u obavljanju njenog rada, te da je Izvršni obavještajni odbor, koji čine predsjedavajući Vijeća ministara BiH i njegova dva zamjenika, najodgovorniji za operativno funkcioniranje OSABiH, od velike je važnosti uspostavljanje saradnje Komisije s njima.

U vezi s navedenim, Komisija smatra da bi bilo potrebno ostvariti saradnju i s predsjedavajućim Vijeća ministara BiH i sa Izvršnim obavještajnim odborom. Komisija je uputila dopis u vezi s posjetom predsjedavajućem Vijeća ministara BiH, ali ova posjeta nije realizirana.

V. Saradnja s Ministarstvom sigurnosti BiH i Ministarstvom odbrane BiH

Saradnja s Ministarstvom sigurnosti BiH i Ministarstvom odbrane BiH ogledala se u tome što su ova ministarstva dostavljala zakonom utvrđene materijale Komisiji na razmatranje. S tim u vezi Komisija je posjetila Ministarstvo sigurnosti BiH.

Imajući u vidu nadležnosti Komisije utvrđene Zakonom o zaštiti tajnih podataka da provodi nadzor nad primjenom ovog zakona od institucija BiH, entitetskih i organa na ostalim nivoima državne organizacije BiH, a da Ministarstvo sigurnosti BiH prati provođenje ovog zakona, u narednom periodu potrebno je dogovoriti odgovarajuće oblike sastanaka. Na seminare i radionice koje je organizirala Komisija, kako je navedeno, pozivani su predstavnici Ministarstva sigurnosti BiH i Ministarstva odbrane BiH. Njihovi predstavnici aktivno su učestvovali u radu navedenih seminara i radionica.

Odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona zaštiti tajnih podataka utvrđeno je da su nadležni organi u Bosni i Hercegovini dužni, u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti i usaglasiti postojeće provedbene propise donesene na osnovu njega. S tim u vezi Komisija će od Ministarstva sigurnosti BiH zatražiti informaciju o provođenju ovog zakona.

VI. Ostale aktivnosti

U okviru realizacije Plana rada za 2009. godinu, a imajući u vidu utvrđene nadležnosti Komisije, neophodno je obrazovanje i stalna i trajna stručna edukacija članova Komisije i službenika u Uredu sekretara.

Edukaciju je potrebno provoditi učešćem članova Komisije na seminarima, kursovima i studijskim putovanjima ali i njihovim organiziranjem s ciljem upoznavanja građana o radu Komisije.

Također, članovi Komisije i Ureda sekretara učestvovali su pojedinačno na više različitih seminara u zemlji i inozemstvu o temi demokratskog nadzora, sigurnosti i odbrane, upravljanja državom, evropskim integracijama i sl.

VII. MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI

Na osnovu pozitivnih iskustava u prethodnoj godini, Komisija se i u 2009. godini, kao jednom od svojih prioriteta, posebno posvetila pitanjima unapređenja međunarodne saradnje. Cilj saradnje, pored ostalih, jeste i upoznavanje članova Komisije s praksom parlamentarnog nadzora u oblasti sigurnosnih službi te razmjena iskustava.

U vezi s tim realizirane su sljedeće aktivnosti:

a) SASTANAK S AMBASADOROM REPUBLIKE MAĐARSKE

Održan je sastanak s Imrom Vargom, ambasadorom Republike Mađarske u Bosni i Hercegovini. Istaknuto je da je ovaj sastanak veoma značajan za buduću saradnju Komisije i Ambasade Republike Mađarske a posebno što je Komisija Planom rada za 2009. godinu predvidjela posjetu institucijama iz oblasti obavještajno-sigurnosnog sektora kao i komisiji koja provodi parlamentarni nadzor. Konstatirano je da je Republika Mađarska prijatelj Bosne i Hercegovine, što se može zaključiti kroz više projekata s kojima je učestvovala, a posebno Twinning projekta koji provodila Vlada Mađarske u Ministarstvu sigurnosti BiH u edukaciji službenika i uspostavljanju Centralnog registra.

b) SASTANAK S AMBASADOROM REPUBLIKE BUGARSKE

Planom rada za 2009. godinu Komisije predviđena je posjeta institucijama Republike Bugarske iz oblasti obavještajno-sigurnosnog sektora kao i komisiji koja provodi parlamentarni nadzor. S ciljem posjete i uspostavljanja saradnje i s Ambasadorom i s komisijom iz nadležnosti parlamentarnog nadzora Parlamenta Republike Bugarske, održan je sastanak s Andreyem Transkimom, ambasadorom Republike Bugarske. Podržani su prijedlozi za uspostavljanje dobrih odnosa i razvijanje saradnje i u svim drugim oblastima.

c) SASTANAK S AMBASADOROM KRALJEVINE NORVEŠKE

Komisija je održala sastanak s ambasadorom Kraljevine Norveške u BiH N.J.E. Janom Bratom. Tema sastanka bila je analiza dosadašnje saradnje, te realizacija zajedničkih aktivnosti u 2009. godini. Poseban interes iskazan je u provođenju Projekta 'Jačanje parlamentarnog nadzora nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH'. Ovaj projekat finansira se iz donacije Ministarstva vanjskih poslova Kraljevine Norveške Komisiji, kojim je predviđeno nekoliko aktivnosti.

Ambasador se posebno interesirao za pripremu Konferencije parlamentarnih tijela za nadzor nad radom obavještajnih službi u Jugoistočnoj Evropi. Konstatirano je da pripreme za održavanje Konferencije teku dobro te da, s obzirom na dosadašnju kvalitetnu pripremu, ne

sumnja da će Konferencija biti uspješna. Data je puna podrška nastavku i unapređenju saradnje.

d) SASTANAK S KOMANDANTOM ŠTABA NATO-A U SARAJEVU

Jedan od preduslova koje BiH treba da ispuni na putu prijema u NATO i EU jeste i uspostavljanje efikasne civilne (demokratske) kontrole nad obavještajno-sigurnosnim sektorom. Komisiju je posjetio Sabato Eriko, komandant Glavnog štaba NATO-a u Sarajevu.

Komandant Štaba NATO- naglasio je važnost rada ove komisije. Istakao je da je oblast koju pokriva Komisija veoma značajna za NATO. Naglasio je da će se napredak u radu mjeriti usklađivanjem zakonodavstva BiH s evropskim zakonodavstvom. Podržana je daljnja saradnja i pomoć NATO-a Komisiji.

e) SASTANAK S DIREKTOROM ODJELA ZA SIGURNOSNU SARADNJU MISIJE OSCE-a U BiH

Održan je sastanak delegacije Komisije s direktorom Odjela za sigurnosnu saradnju Misije OSCE-a u BiH Urlihom Hajderom. Konstatirano je da je dosadašnja saradnja OSCE-a i Komisije bila veoma dobra te da je ubuduće treba nastaviti i jačati. Također, naglašeno je da će Misija OSCE-a i dalje podržavati rad Komisije kroz organizaciju studijskih putovanja, finansiranje propagandnog materijala i zajedničku organizaciju edukativnih programa. Podržao je održavanje Konferencije parlamentarnih tijela u Jugositočnoj Evropi i izrazio spremnost za svaku pomoć u vezi s njenim organiziranjem.

f) SASTANAK S VOJNIM ATAŠEOM REPUBLIKE AUSTRIJE

Delegacija Komisije održala je sastanak s pukovnikom Tomasom Rojsom, vojnim atašedom Republike Austrije u Bosni i Hercegovini.

Cilj sastanka bio je uspostavljanje saradnje između Republike Austrije i Bosne i Hercegovine u oblasti demokratskog nadzora nad radom obavještajno-sigurnosnih službi.

Razgovaralo se o strukturi, zadacima i radu obavještajno-sigurnosnih službi u Republici Austriji i Bosni i Hercegovini kao i modelima parlamentarnog nadzora.

Dogovorena je i posjeta vojno-diplomatskog kora Komisiji.

g) SASTANAK S VOJNO-DIPLOMATSKIM KOROM U BOSNI I HERCEGOVINI

Održavanje ovog sastanka proizašlo je kao rezultat razgovora s pukovnikom Tomasom Rojsom, doajenom vojno-diplomatskog kora u Bosni i Hercegovini.

U delegaciji je bilo 17 predstavnika vojno-diplomatskog kora u BiH.

Izraženo je iskreno zadovoljstvo što je upriličen ovaj sastanak i pokazani interes za rad Komisije.

Cilj sastanka bio je unapređenje saradnje između vojno-diplomatskog kora u Bosni i Hercegovini i Komisije, razmjena iskustava, upoznavanje s radom, nadležnostima i aktivnostima Komisije.

Zaključeno je da će ova posjeta biti uvod u daljnju kontinuiranu saradnju s ciljem razmjene iskustava i uspostavljanja prijateljskih odnosa kako s vojno-diplomatskim korom u BiH tako i s državama koje oni predstavljaju.

h) POSJETA DELEGACIJE SPECIJALNE KOMISIJE ZA KONTROLU RADA OBAVJEŠTAJNOG SERVISA SLOVAČKE REPUBLIKE

Delegacija Specijalne komisije za kontrolu rada Obavještajnog servisa Slovačke Republike boravila je u radnoj posjeti Komisiji od 1. do 3. aprila 2009. Ova posjeta nastavak je saradnje koja je počela posjetom Komisije Slovačkoj Republici u 2008. godini.

Cilj posjete je jačanje saradnje u oblasti parlamentarnog nadzora nad radom obavještajno-sigurnosnih službi između Bosne i Hercegovine i Slovačke Republike te razmjena iskustava.

i) POSJETA KOMISIJE REPUBLICI MAĐARSKE

Delegacija Komisije boravila je u radnoj posjeti Narodnoj skupštini i Nacionalnoj sigurnosnoj agenciji Republike Mađarske.

Cilj posjete bio je uspostavljanje saradnje u oblasti parlamentarnog nadzora nad obavještajno-sigurnosnim službama i zaštita tajnih podataka između BiH i Republike Mađarske.

Posjeta je realizirana kroz sastanke s predstavnicima parlamentarnih komisija nadležnih za nadzor nad radom obavještajno-sigurnosnih službi te predstavnicima agencija iz obavještajno-sigurnosnog sektora.

j) POSJETA KOMISIJE REPUBLICI BUGARSKOJ

Delegacija Komisije boravila je u posjeti Narodnoj skupštini i Nacionalnoj sigurnosnoj agenciji Republike Bugarske.

Cilj posjete bio je uspostavljanje saradnje u oblasti parlamentarnog nadzora nad obavještajno-sigurnosnim službama između Bosne i Hercegovine i Republike Bugarske.

Komisija je posjetila i Komisiju za nadzor nad radom Nacionalne sigurnosne agencije Republike Bugarske, Komisiju za unutrašnji red i sigurnost i Komisiju za odbranu.

U razgovoru je istaknuto zadovoljstvo što je do ove posjete došlo. Konstatirano da je Bugarska prijatelj Bosne i Hercegovine i da podržava njen ulazak u EU i NATO.

Delegacija Komisije posjetila je i Ambasadu BiH u Sofiji koju je primio N.J.E. ambasador Sifet Podžić.

k) POSJETA KOMISIJE SIGURNOSNIM INSTITUCIJAMA RUSKE FEDERACIJE

Na osnovu poziva Senata Federalne skupštine Ruske Federacije a u organizaciji Misije OSCE-a u BiH, delegacija Komisije boravila je u posjeti institucijama Državne dume i Senata. Tokom posjete održani su sastanci s predstavnicima Ministarstva vanjskih poslova, Komiteta za odbranu i sigurnost i Ministarstva odbrane. Izraženo je zadovoljstvo ovom posjetom Komisije.

Cilj posjete je jačanje saradnje u oblasti parlamentarnog nadzora nad radom obavještajno-sigurnosnih službi, te razmjena iskustava.

Delegacija Komisije posjetila je i Ambasadu BiH u Moskvi koju je primio N.J.E. ambasador Željko Janjetović sa saradnicima.

l) POSJETA KOMISIJE PARLAMENTU KRALJEVINE BELGIJE (BRISSEL)

Na poziv Kraljevine Belgije, a u organizaciji Misije OSCE-a u BiH, delegacija Komisije posjetila je Parlament Kraljevine Belgije.

Tokom posjete održani su sastanci s predstavnicima Komisije za odbranu, Suda za reviziju, Komisije za nadzor nad radom obavještajnih službi, Komisije za zaštitu privatnosti i predstavnicima Koordinacione jedinice za procjenu opasnosti i dr.

Domaćini su pokazali interes za političku i ekonomsku situaciju u BiH i izrazili želju da saradnja dvije države ubuduće bude još bolja.

Komisija je usvojila izvještaje u vezi s održanim seminarima, radionicama, javnim tribinama i sastancima.

VIII. OSTALO

Osim navedenih aktivnosti, Komisija je u proteklom periodu u kontinuitetu održavala sastanke s predstavnicima državnih institucija koji se odnose na njene nadležnosti radi praćenja stanja i sagledavanja stvarne situacije u obavještajno-sigurnosnom sektoru te u vezi s tim primjenom Zakona o zaštiti tajnih podataka. Također, održavani su i sastanci s predstavnicima međunarodnih institucija (OSCE-om, NATO-om, OHR-om, USAID-om PSP u BiH).

U saradnji s Jedinicom za reformu obavještajnog sektora (IRU) Misije OSCE-a u BiH, Ured sekretara izradio je projekat aktivnosti u 2009. godini, kojim je planiran veći broj aktivnosti.

U saradnji s Misijom OSCE-a u BiH i Štabom NATO-a u BiH, USAID-om PSP U BiH, Ured sekretara sačinio je prijedloge saradnje s Misijom OSCE-a u BiH i Štabom NATO-a u BiH, kojima su planirane studijske posjete, organiziranje seminara i izrada propagandnog materijala u 2009. godini, s ciljem predstavljanja rada i nadležnosti Komisije.

IX. OPĆA OCJENA I ZADACI ZA NAREDNI PERIOD

U skladu s navedenim, možemo zaključiti da je Komisija u izvještajnom periodu postigla značajan napredak na uspostavljanju kvalitetnog i efikasnog parlamentarnog nadzora u skladu s utvrđenom nadležnošću. U radu su primjenjivana i iskustva savremenih demokratskih zemalja kroz parlamentarnu saradnju ostvarivanu međusobnim bilateralnim posjetama.

Naročito treba istaći veliki broj inicijativa Komisije, među kojima je ona kojom je predložila izmjene i dopune Zakona o OSABiH, Zakona o zaštiti tajnih podataka te izradu Zakona o parlamentarnom nadzoru, organizirala različite seminare, radionice, javne tribine te uspostavila saradnju sa institucijama BiH, međunarodnim organizacijama, nevladinim sektorom i drugim institucijama.

Svojim inicijativama Komisija je posebno poboljšala pravne okvire, razvila saradnju s odgovarajućim institucijama BiH i međunarodnim institucijama i organizacijama, upoznala građane sa svojim radom i stvorila realnu pretpostavku za efikasan parlamentarni nadzor.

U 2009. godini Komisija nije uspostavila saradnju i kontakte s Vijećem ministara BiH. Posebno treba naglasiti nedostavljanje zakonom propisanih materijala Komisiji na razmatranje. Imajući u vidu navedeno, uspostavljanje ove saradnje je neophodno.

U vezi s navedenim, u narednom periodu potrebno je:

- uspostaviti kvalitetnu saradnju s predsjedavajućim i Vijećem ministara BiH s ciljem rješavanja pitanja nedostavljanja zakonom utvrđenih materijala;
- u parlamentarnu proceduru kao ovlašteni predlagrač uputiti Zakon o parlamentarnom nadzoru u BiH;
- raditi na uspostavljanju bolje i efikasnije saradnje svih institucija i agencija iz oblasti sigurnosti u BiH;
- primjenjivati zakonom utvrđene nadležnosti s ciljem provođenja efikasnijeg nadzora nad radom OSABiH;
- nastaviti saradnju sa ostalim institucijama u provođenju demokratskog nadzora, kao što su: mediji, sudovi, tužilaštva, Predsjedništvo BiH;
- nastaviti s upoznavanjem građana o radu Komisije i načinima zaštite njihovih prava a vezano za rad OSABiH;
- jačati međunarodnu saradnju i razmjenu iskustava s demokratskim zemljama u oblasti rada i nadzora nad obavještajnim službama;
- prisustvovati međunarodnom forumu za jugoistočnu Evropu (Hrvatska) na kojem bi ubuduće bila razmjenjivana iskustva i rješavana pitanja iz oblasti parlamentarnog nadzora u regiji;
- uspostaviti saradnju u oblasti parlamentarnog nadzora nad radom obavještajno-sigurnosnih službi s državama u susjedstvu (Srbija, Hrvatska, Crna Gora);
- pružiti neophodnu pomoć Ministarstvu sigurnosti BiH s ciljem dosljednog provođenja Zakona o zaštiti tajnih podataka i Sporazuma o sigurnosti informacija s NATO-om.

Sastavni dio ovog izvještaja su sljedeći prilozi:

1. pregled pojedinačnog prisustva sjednicama,
2. pregled održanih sjednica,
3. pregled realizacije zaključaka,
4. broj održanih sjednica i radnih grupa.

**Predsjedavajući Komisije
mr. Mirko Okolić**

PREGLED POJEDINAČNOG PRISUSTVA SJEDNICAMA ZAJEDNIČKE KOMISIJE

Br.sj.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	Uk.pr.	Uk ods.
Ime i pr.												
1.Mirko O.	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	9	1
2.Božo R.	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	9	1
3.Šemsudin M.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	0
4.Slavko J.	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	9	1
5.Sadik B.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	0
6.Hilmo N.	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	8	2
7.Hazim R.	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	8	2
8.Zoran K.	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	8	2
9.Drago LJ.	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	8	2
10.Niko L.	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	3	7
11.Rudo V.	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	4	
12.Zlatko L.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
13.Božo LJ.	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	3	

Napomena:Na 33. sjednici Doma naroda PS BiH održanoj 23.7.2009.god. za člana Zajedničke komisije imenovan je Božo Ljubić umjesto Ruda Vidovića.

**PREGLED ODRŽANIH SJEDNICA I UKUPNOG PRISUSTVA SJEDNICAMA ZAJEDNIČKOG
POVJERENSTVA**

Broj sjednice	15.sjednica	Ukupno prisutno	Ukupno odsutno
Datum održ.		10	2
	12.1.2009.god.		
	16.sjednica	11	1
	17.3.2009.god.		
	17.sjednica	9	3
	28.4.2009.god.		
	18.sjednica	7	5
	25.5.2009.god.		
	19.sjednica	9	3
	23.6.2009.god.		
	20.sjednica	8	4
	23.7.2009.god.		
	21.sjednica	7	5
	28.9.2009.god.		
	22.sjednica	7	5
	18.11.2009.god.		
	23.sjednica	10	2
	14.12.2009.god.		
	24.sjednica	11	1
	22.12.2009.god.		
		Svega prisutno: 89	Ukupno odsutno: 31

TAČKE DNEVNOG REDA

Red. Br.sj.	15.sj	16.sj	17.sj	18.sj	19.sj	20.sj	21.sj	22.sj	23.sj	24.sj
Tač. dn. Reda	11 tač.	17 tač.	15 tač.	1 tač.	11 tač.	5 tač.	3 tač.	6 tač.	9 tač.	1 tač.
Ukupno	79 tačaka									

ZAKLJUČCI DONESENI NA SJEDNICAMA

R br.sj.	15.sj	16.sj	17.sj	18.sj	19.sj	20.sj	21.sj	22.sj	23.sj	24.sj
Zaključci	4 zak.	3 zak.	5 zak.	nema	7 zak.	2 zak.	1 zak.	nema	nema	nema
Ukupno	32 zaključka									

**BROJ ODRŽANIH SJEDNICA I RADNIH GRUPA ZAJEDNIČKE KOMISIJE ZA NADZOR NAD RADOM OSA-
BIH U 2009.godine**

R.br.	Vrsta sjednice	Broj
1.	Redovne sjednice	10
2.	Sjednice radne grupe za izradu prijedloga zakona	4
3.	Sjednice radne grupe za rješavanje žalbi na sigurnosne provjere	2
4.	UKUPNO	16